

Høringsvar – Forslag til endring av alkoholloven og alkoholforskriften – normerte regler for inndragning av bevilling, økte krav til kontroll med bevillinger mv.

Actis – rusfeltets samarbeidsorgan takker for muligheten til å gi innspill i denne høringsrunden. Vi er svært positive til initiativet om å bedre kontrollen av alkoholloven og normerte og tydelige sanksjoner, noe vi mener vil være positivt både for kommunestyrene og befolkningen for øvrig.

Våre viktigste innspill er oppsummert:

- Pålegge fylkesmannen å føre tilsyn med og sanksjonere kommuner som ikke gjennomfører pålagt antall eller har ellers mangelfulle kontroller.
- Skjenking av allerede berusede personer bør vektes strengere enn i høringsforslaget. Vi foreslår 6 prikker i stedet for 4.
- Åpenbart påvirket person i lokalet /eller får adgang til lokalet bør vektes strengere. Vi foreslår 4 i stedet for 2 prikker.
- Forskriftsendringen om krav til at minst en tredjedel av kontrollene bør gjennomføres i de siste timene før stenging bør også gjelde salgstidene. Vi er uenig i vurderingen om at det ikke er fare for salg til allerede berusede personer i denne tidsperioden. Dette er også en fare som vil øke jo senere åpningstidene blir.
- Omsetning av narkotika og diskriminering bør inn i prikkesystemet for å ikke bli sekundære betraktninger.

Normerte regler for inndragning av bevilling

I høringsnotatet blir det spurt om reaksjonsnivået er hensiktsmessig for å oppnå formålene. Når skjenking av mindreårige og allerede påvirkede skjer i uaktsomhet, er det mest sannsynlig fordi vakter og serveringspersonale er under et sterkt tidspress med lange køer av kunder som skal betjenes. Hensikten med prikktildelingen må være å legge et like tungt press på viktigheten av å se og vurdere hver enkelt gjest før den slippes inn eller serveres.

Et serveringssted som har åpent hver dag hele året, vil ha over 100 helgekvalder og 250 hverdagskvalder med servering, men kun risiko for rundt 3 besøk av skjenkekontrollen. Man er nødt til å gå ut ifra at avdekking av skjenking til mindreårige eller allerede påvirkede gjester ikke er tilfeldig. Derfor mener vi at reaksjonsnivået generelt sett er svært godt i høringsforslaget, men vi har noen endringsforslag.

Forslag: § 10-2 - tilleggforslag

Nytt ledd:

En ambulerende skjenkebevilling kan inndras på stedet av kontrollørene ved overtredelser summert til åtte prikker eller mer. I et slikt tilfelle bør ikke bevillingshaver få mulighet til å få innvilget søknad om ambulerende bevilling igjen.

Forslag: § 10-3 – endrings-/tilleggsforslag

Nytt ledd:

Følgende overtredelser fører til tildeling av seks prikker:

Salg og skjenking til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. alkoholforskriften §§ 3-1 og 4-1 første ledd.

Endring:

Følgende overtredelser fører til fire prikker

(...)

- Person som er åpenbart påvirket av rusmidler befinner seg i skjenkelokalet, eller det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler., jf. Alkoholforskriften § 4-1 andre ledd.
- Gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet
- Diskriminering

Begrunnelse:

Etter salg eller skjenking til mindreårige, er salg og skjenking til allerede påvirkede mennesker det alvorligste bruddet på alkoholloven og det som kan føre til størst skade på tredjepart og personen selv.

Å bli tatt for overskjenking i ett tilfelle kan være en tilfeldighet, men neppe om det gjentar seg eller kombineres med andre alvorlige lovbrudd. Derfor mener vi at flere enn fire prikker er en riktig vektning, et nødvendig signal om at dette er uakseptabelt og at ansvarlig alkohelhåndtering er et anliggende som gjelder alle ansatte i bedriften.

Ellers mener Actis det er riktig å differensiere mellom skjenking av mindreårige og skjenking av brennevin til gjester på 18 eller 19 år, mest av alt fordi dette er et brudd som lett overses. Her er det riktig med tildeling av fire prikker.

For å forhindre at reglene i § 10-4 for spesielt formildende eller skjerpede omstendigheter blir et smutthull, bør SIRUS bli bedt om å i sær evaluere håndteringen og bruken disse.

Økte krav til kontroll med kommunale bevillinger

Forslag: § 9-7 - tilleggsforslag

Nytt ledd:

For salgssteder skal minst én kontroll årlig gjennomføres i timene før og etter salgsslutt fredag og lørdag, for å hindre salg til allerede berusede mennesker, og for å påse at tiden for salgsslutt overholdes.

Begrunnelse:

Actis er uenig i høringsdokumentets premiss om at faren for salg til allerede berusede mennesker mot slutten av åpningstiden kun er relevant for skjenkesteder. I dagligvareforretninger har ofte personalet mindre trening i å oppfatte og håndtere berusede mennesker, og det kan være vel så stort kjøpress i kamp mot klokken som på serveringssteder. I flere kommuner er det nå også senere åpningstid i butikkene enn salgstid for alkohol, og håndhevingen av salgstiden kan dermed være vanskeligere. Skulle salgstidene bli tilnærmet butikkens åpningstider vil dessuten faren for salg til berusede øke. Da er det viktig at sjansen for kontroll er stor i denne perioden.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslag:

Fylkesmannen bør pålegges oppgaven med å føre tilsyn av kommunenes forvaltning med alkoholloven etter kommunelovens § 60a.

Alternativt ønsker Actis at alkoholloven skal gi mulighet for alle innbyggere i en kommune skal gis anledning til å klage inn mangelfulle eller manglende kontroller og sanksjoner til fylkesmannen.

Begrunnelse:

Vårt regionale råd, Actis – Oslo og Akershus, har i flere år fulgt opp kommunene i sin region ved å be om tall på gjennomførte kontroller pr. år. Utviklingen viser at det har hjulpet at organisasjonen har satt lys på kommuner som svikter, men manglende kontroller har aldri fått andre konsekvenser enn oppmerksomhet i pressen. Sammenlikning med kommuner i andre fylker viser at dette har hjulpet.

Kommuner som ikke gjennomfører pålagte kontroller vil på sikt oppleve konsekvenser av dette, i form av vold, forsøpling og plaging av tredjepart, men vi mener kommunene i tillegg bør advares av fylkesmannen. Om ikke fylkesmannen selv gis anledning til å følge opp dette, bør i alle fall kommunens innbyggere gis anledning til å klage inn forvaltningen av alkohollovens bestemmelser.

Stig Erik Sørheim

Konstituert generalsekretær

Kjersti Aastad

Politisk rådgiver

Actis – Rusfeltets samarbeidsorgan er en samfunnspåvirker innenfor ruspolitikk, og et samarbeidsorgan for frivillige organisasjoner på rusfeltet. Actis jobber for å redusere skadene ved bruk av alkohol, narkotika og pengespill.